

Jaarverslag PDOK 2024

Fons Sanders & Annita Vijverberg

4 maart 2025

Versie 1.0

2024 was een bijzonder jaar voor de dienst PDOK. PDOK kreeg erkenning en waardering vanuit meerdere invalshoeken:

- ✦ de GEO Prestige Award (GIN) en de Zilveren API Award voor de BRO werden toegekend
- ✦ De data-aanbieders en afnemers spraken hun klanttevredenheid uit met een 8+
- ✦ Het Innovatiefonds Nederlandse Overheid heeft een initiatief van PDOK toegekend
- ✦ Veel publiciteit is er gegeven door deelname aan beurzen/congressen en PDOK was zeer actief op socials
- ✦ De productie is gegroeid op alle aspecten. En de beïnvloedbare kosten zijn opnieuw gedaald.

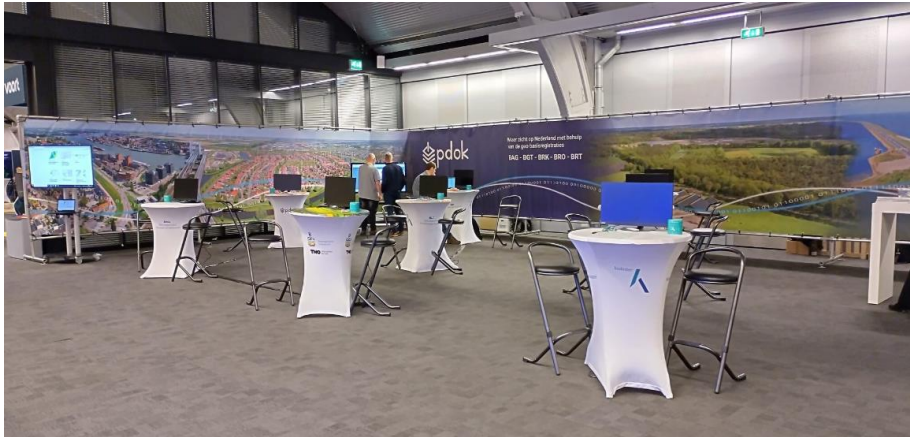
- ⌘ Inleiding
- ⌘ Marketing
- ⌘ Speerpunten
 - ⌘ Exploitatie ontwikkelingen
 - ⌘ Platform ontwikkelingen
 - ⌘ Service ontwikkelingen
 - ⌘ Dataset ontwikkelingen
 - ⌘ INSPIRE ontwikkelingen
 - ⌘ NGR ontwikkelingen
 - ⌘ Maatschappelijke ontwikkelingen
 - ⌘ Kosten ontwikkelingen (nieuw)
- ⌘ PDOK Visi (team Geonovum)

🏠 Communicatie:

- 🏠 PDOK heeft in 2024 de bescherming van haar woordmerk (naam PDOK) en beeldmerk (logo) afgerond. Deze **merkbescherming** tegen gebruik door anderen geldt in de Benelux, voor een periode van 10 jaar (mogelijkheid tot verlenging)
- 🏠 PDOK Klantenpanel:
 - KTO:** dit jaar is het klanttevredenheidsonderzoek (KTO) onder data-afnemers en data-aanbieders (nieuw) gehouden. Klanten geven PDOK een 8+
 - 3D Viewer:** begin 2024 resultaten beschikbaar van onderzoek naar nieuwe PDOK 3D Viewer
- 🏠 Geoforum: 183 posts
- 🏠 Twitter: 53 berichten
- 🏠 KCC kreeg 1460 berichten/telefoontjes
- 🏠 Via Innovatiefonds Digitale Overheid heeft PDOK veel publiciteit gekregen
- 🏠 PPO-overleg: 2-maandelijks breed overleg met de PDOK-data-aanbieders

GeoBuzz 's-Hertogenbosch

25 t/m 26 november

Open Geodag Amersfoort

7 november

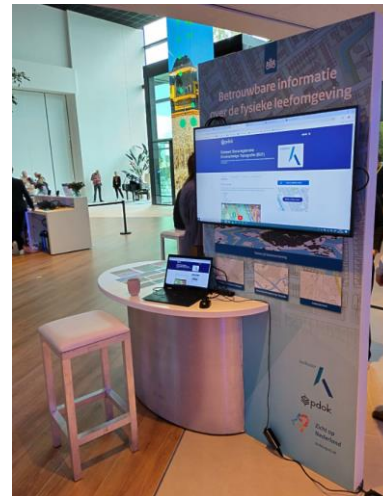
DigiGO D-Day Bussum

16 oktober

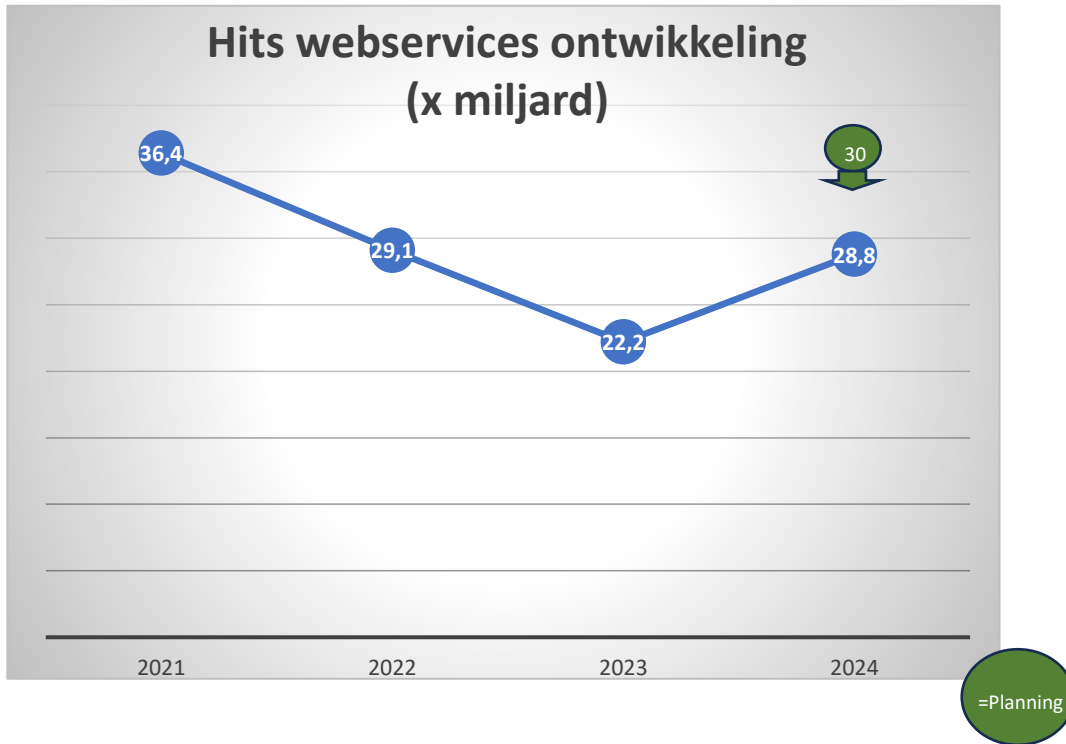
'Geo Experience' hogeschool HAS Den Bosch

18 april

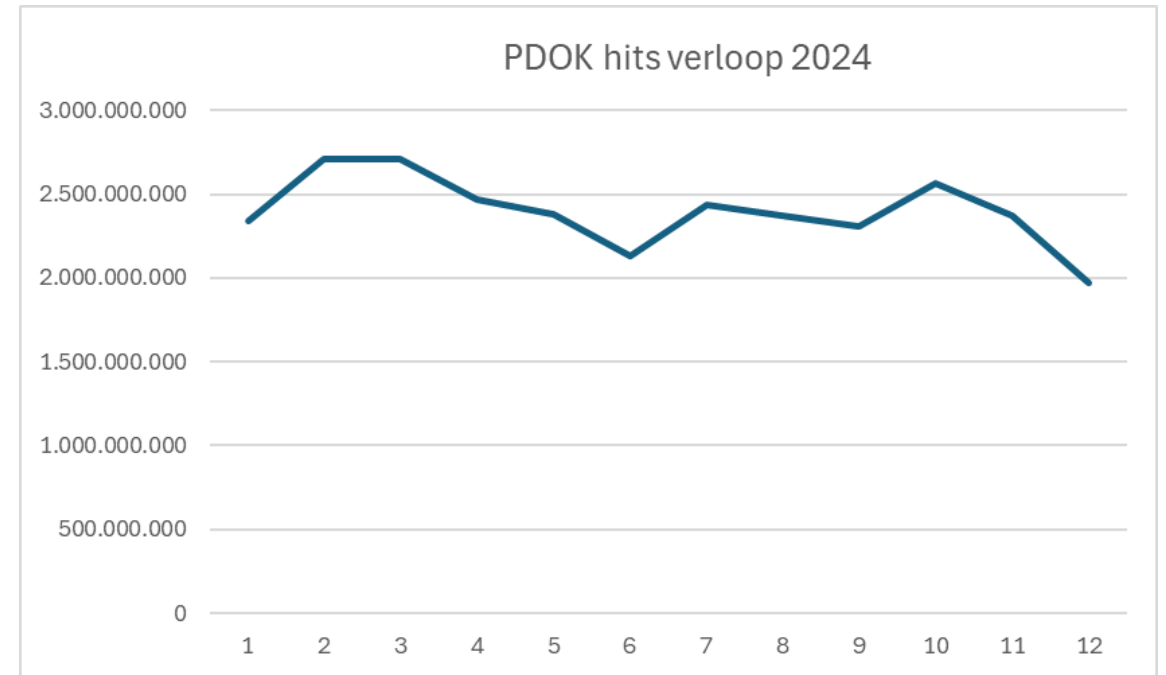
Dag van de Ruimtelijke Ordening Nieuwegein

30 mei

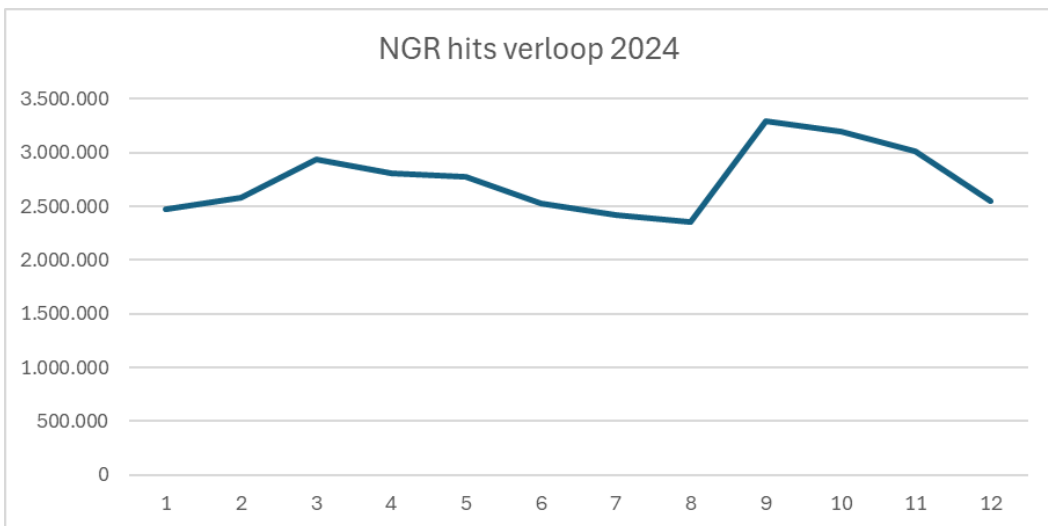

Het aantal gebruiks-hits over 2024 is gestegen naar 28,8 miljard hits. Iets minder dan de geplande 30 miljard.

Wij zien dat de nieuwe OGC API's in gebruik genomen worden en zien het aantal hits via deze API's stijgen. Een ontwikkeling die wij hoopten maar die nu ook uit de cijfers blijkt.

NGR hits verloop 2024

Het aantal hits op het Nationaal GeoRegister wordt weergegeven in miljoenen.

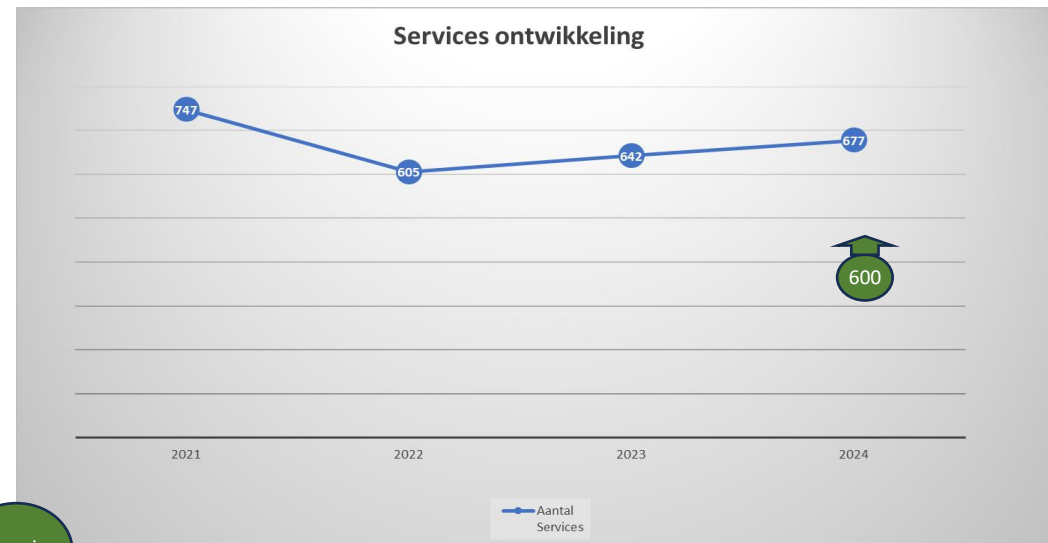
Toelichting:

Het aantal **datasets** is gestegen en lager dan gepland en het aantal **services** is gestegen en hoger dan gepland. Door:

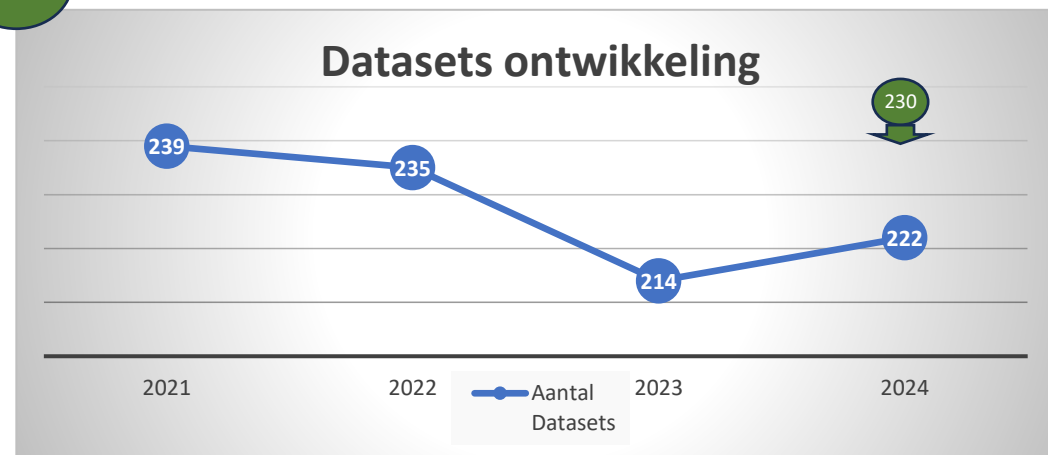
- Natuurlijke groei
- Teveel gepland omdat wij dachten dat er meer nieuwe datasets zouden komen in kader van HVD. Bestaande datasets zijn aangepast aan HVD norm. Dit verklaart ook de groei aan services.

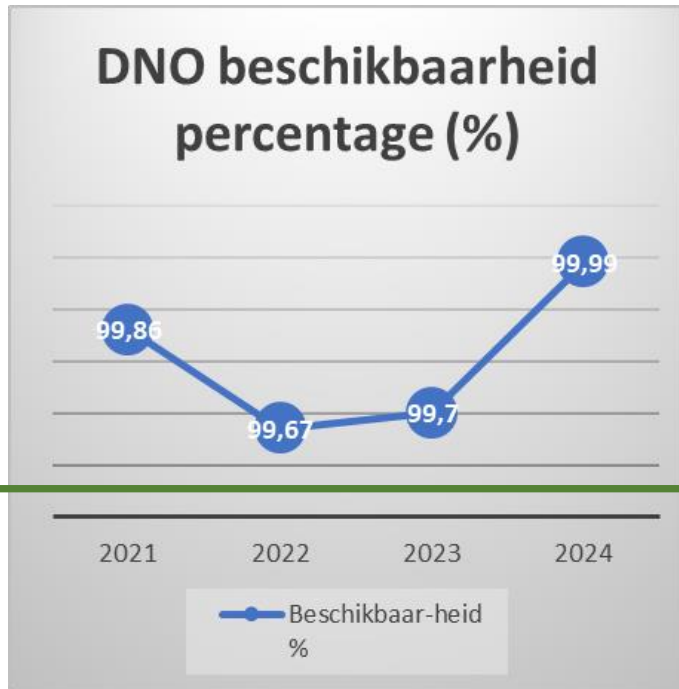

Services ontwikkeling

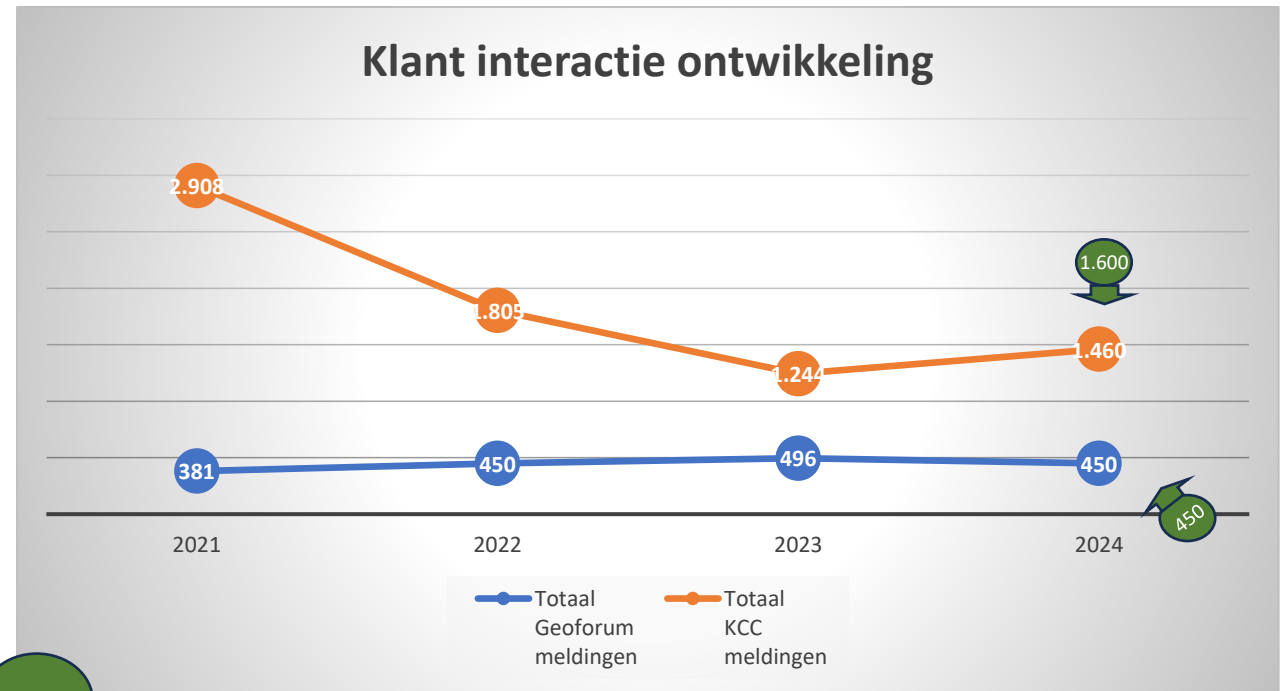
Datasets ontwikkeling

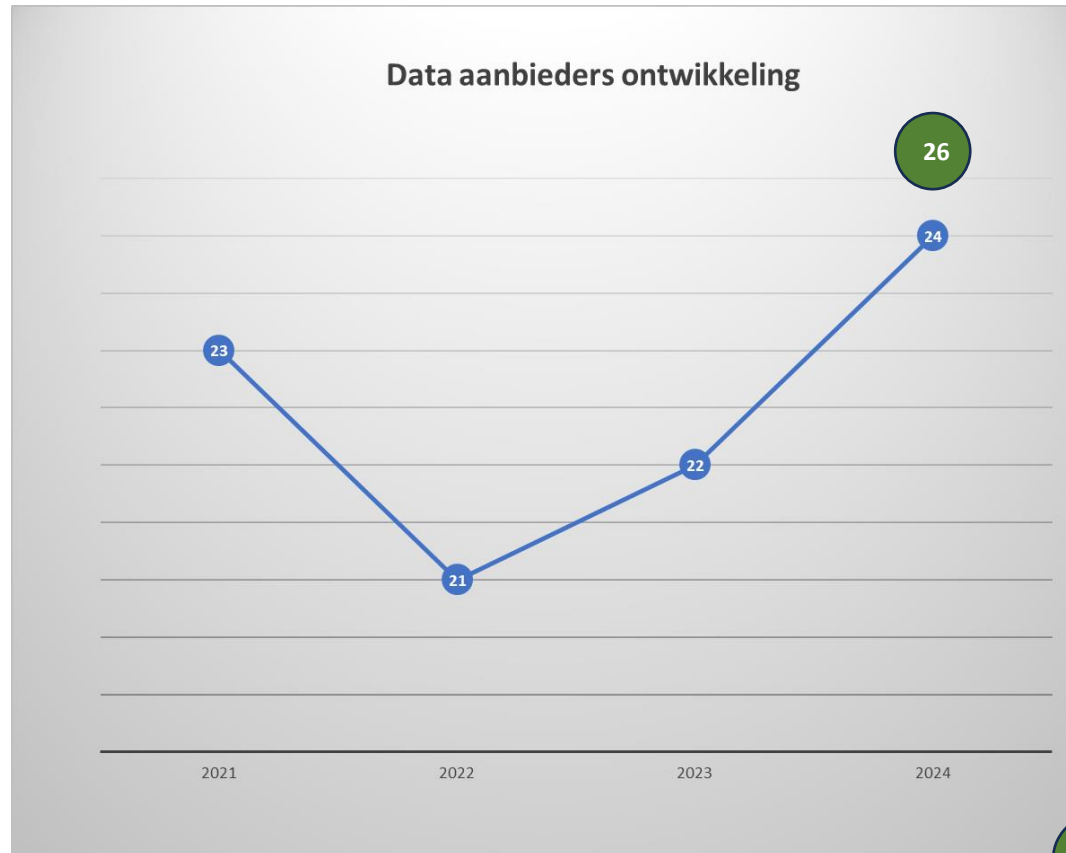
Norm
98,5

Beschikbaarheid over heel 2024: 99,99 %

=Planning

Het aantal meldingen via Klant Contact Centrum (KCC) is toegenomen. Onderzoek moet gaan uitwijzen waarom dit is gebeurd en wat kunnen wij er aan doen om te voorkomen dat klanten ons moeten contacten.

Nieuw bijgekomen data-aanbieder:

- WenR stichting – dataset Landelijk Grondgebruik Nederland (LGN)
- RIVM

=Planning

⌘ Programma Generiek, Gestandaardiseerd en Geautomatiseerd (3G):

- ⌘ PDOK Selfservice – In 2024 heeft PDOK in het platform aanpassingen doorgevoerd waarmee we voor een dataset snel en eenvoudig de update bestanden kunnen controleren en verwerken. De updates kunnen zowel handmatig als geautomatiseerd worden doorgevoerd. De keuze hiervoor vindt plaats in afstemming met de data aanbieder.
- ⌘ PDOK heeft voor de update processen een monitoringdashboard geïmplementeerd waarmee we continu de updateprocessen kunnen volgen en indien nodig kunnen ingrijpen. We borgen daarmee de kwaliteit en versnellen de feedbackloop van het update proces.
- ⌘ In 2024 zijn de voorbereidingen in gang gezet voor het verbeteren van de selfservice waarmee we nog sneller en eenvoudig nieuwe datasets kunnen gaan ontsluiten en de bestaande inrichting van de dataset kunnen uitbreiden of aanpassen.
- ⌘ Catalogus PDOK: deze is niet gerealiseerd door prioritering. Wel hebben we een eerste versie van de OGC API landingpage voor datasets gemaakt waarin men de via PDOK beschikbare OGC API's kan terugvinden.
- ⌘ Rapportages – inzicht in gebruik via een dashboard. Dit is niet gerealiseerd door prioritering. Wel zijn er wat kleinere onderzoeken gedaan naar de nieuwe vorm van rapportages.

- ✦ OGC API Features – afronden inrichten generieke verwerkingsstraat: deze is doorontwikkeld en inmiddels gereed en volop in gebruik.
- ✦ OGC API Tiles - afronden generieke verwerkingsstraat: de generieke verwerkingsstraat voor vectortiles en styles is ingericht en toegepast voor specifieke realisaties voor datasets uit basisregistraties.
- ✦ Doorontwikkeling 3D – OGC API 3D Tiles: specifieke realisatie is gebaseerd op de generieke verwerkingsstraat, de dataset is met diverse aangeleverde collecties uitgebreid en de 3D viewer is gelanceerd. De kaartbladselectiefunctie biedt mogelijkheden voor o.a. een realisatie voor de BES-eilanden.
- ✦ PDOK Locatieserver doorontwikkeling: de infrastructuur en basisopzet is voor de nieuwe Locatie API gerealiseerd en een eerste MVP voor productie wordt in 2025 verwacht.
- ✦ PDOK viewer: deze is aangepast om ook de OGC API Vectortiles te kunnen etaleren.
- ✦ OGC API Records: de standaard is nog niet door OGC vastgesteld. Wel is een overzicht van in productie zijnde OGC API's als lijst gepubliceerd op <https://api.pdok.nl/>
- ✦ OGC API Tiles: onderzoek heeft plaatsgevonden om Tiles voor rasterdata te realiseren.
- ✦ OGC API Maps: onderzoek heeft plaatsgevonden om Maps voor rasterdata te realiseren .
- ✦ OGC API Coverages – onderzoek: hier is nog geen aandacht aan besteed door enerzijds uitblijven van standaard en anderzijds uitblijven van opdrachten om data te voorzien van een OGC API.

⌘ Nieuwe datasets

- ⌘ BRO programma is nog niet afgerond. Veel nieuwe BRO-datasets zijn nu ontsloten.
- ⌘ Meerdere nieuwe datasets van bestaande data-aanbieders en nieuwe aanbieders zijn ontsloten.
- ⌘ Naast nieuwe datasets zijn er veel datasets aangepast en sommige zijn uit productie gehaald.

⌘ High Value Datasets (HVD)

PDOK volgt de ontwikkelingen rondom de High Value datasets en is in staat om datasets te ontsluiten die voldoen aan de HVD eisen. De eerste opdrachten zijn eind 2024 verstrekt en opgepakt

⌘ INSPIRE datasets

De INSPIRE datasets ontwikkelingen zijn stabiel. PDOK heeft een proces ingericht om dagelijks de compliancy hiervan te toetsen en in te grijpen indien nodig. Hiermee borgen we de kwaliteit van de INSPIRE dataset ontsluitingen. Met de juiste inrichting is PDOK in staat om dagelijkse compliancy kwaliteit te leveren.

⌘ Nieuwe data-aanbieders voor PDOK

- ⌘ WenR stichting – Landelijk Grondgebruik Nederland
- ⌘ RIVM

In 2024 heeft PDOK de data aanbieders die aangesloten zijn bij PDOK ondersteund bij het toetsen van de INSPIRE conformiteit van de metadata van de dataset door hen periodiek een overzicht te sturen van de INSPIRE validatie resultaten. Dit scheelt de data aanbieders veel tijd omdat ze dit dan niet handmatig voor iedere dataset hoeven te doen maar in 1 oogopslag kunnen inzien wat de status van hun metadata dataset implementatie is. Voor de services bewaakt PDOK dit voor de data aanbieder en daarmee ontzorgt PDOK de data aanbieder al. Met deze extra dienstverlening aan de data aanbieders zorgen we er met elkaar voor dat het resultaat in de jaarlijkse INSPIRE rapportage van Europa verbeterd wordt.

Voor de rest is PDOK vanuit het 3G principe de productstraten aan het inrichten waarmee de webservices en API's gegenereerd en beheerd kunnen worden. We borgen daarbij ook dat de vereisten vanuit INSPIRE vertaald worden in de implementaties van de webservices en API's.

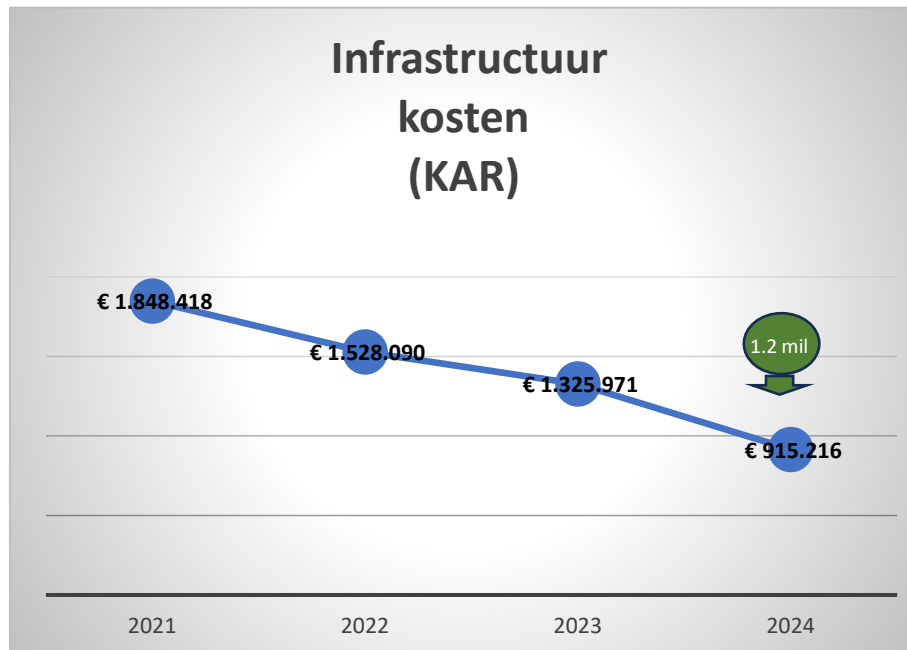
Voor NGR is in april 2024 een grote release doorgevoerd. In deze release is de functionaliteit voor het doorzoeken van de metadata in de catalogus verbeterd. Daarnaast is er nog een aantal andere verbeteringen doorgevoerd.

In 2024 zijn er ook voorbereidingen en activiteiten uitgevoerd om het Nationaal GeoRegister goed in te richten voor de High Value Dataset verplichting vanuit Europa. Naast dat er aanpassingen nodig zijn in de vorm van een uitbreiding van de ISO metadata gegevens is het ook wenselijk om DCAT-AP-NL in NGR te implementeren. Deze nieuwe metadata standaard is nodig om de metadata uit te kunnen wisselen met o.a. Europa. De daadwerkelijke implementatie zal in 2025 plaatsvinden.

Het opnieuw aanbesteden van het NGR is uitgesteld met één jaar.

De Nationale Geo Informatie Infrastructuur (NGII)

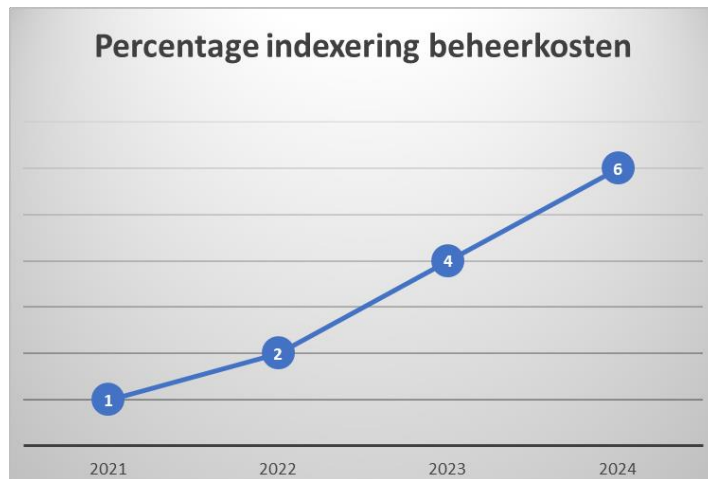
- ✦ In 2024 is het **opdrachtgeverschap** vanuit het ministerie verhuisd van het ministerie van BZK naar het ministerie van VRO.
- ✦ **Wettelijke verankering** van de activiteiten van PDOK: in 2024 zijn op dit vlak stappen vooruit gezet. Kadaster is een overheidsorganisatie met een ZBO-status, waarbij de Kadasterwet beschrijft wat de taak van het Kadaster is. Opdrachtgever VRO is bezig met het in deze wet invoegen van de dienstverlening van PDOK. Realisatie hiervan leidt onder meer tot duidelijker geregelde samenwerking tussen overheden en het Kadaster (dienst PDOK).
- ✦ **FAIR-principes:** het uitgangspunt van FAIR was en is leidend bij de inrichting van PDOK, de dienstverlening en de ontwikkelingen. FAIR is inmiddels DNA van PDOK.
- ✦ **Federatief datastelsel (FDS)** en de rol van PDOK/NGR: het Kadaster is op meerdere manieren betrokken bij het programma FDS. Ook PDOK is onderdeel van deze FDS-ontwikkeling. In 2024 is er een onderzoek gestart of PDOK ook non-geodata, gesloten data en/of getarifeerde data kan ontsluiten. In 2025 zal op basis van dit onderzoek richting bepaald worden.
- ✦ **Gecombineerde data:** veel afnemers van geodata bij PDOK zijn in staat om met toepassingen deze data met elkaar te combineren en te gebruiken voor hun informatiebehoefte. PDOK maakt dit mogelijk door de service en de kwaliteit die geboden wordt.

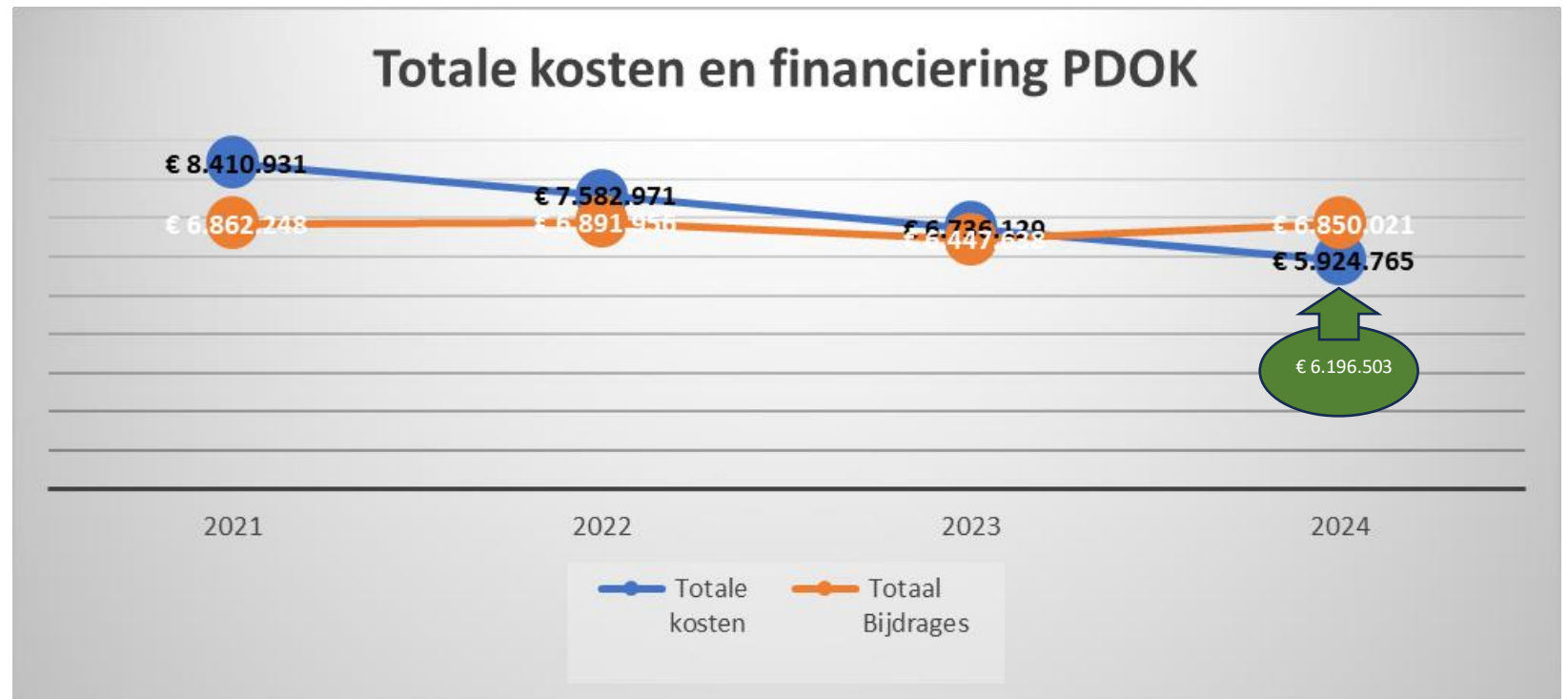
=Planning

Het stabiliseren van de exploitatiekosten van zowel infra als HR is gelukt. Ook in 2024 zijn de kosten gedaald van zowel de infrastructuur als van HR. Aantallen uren zijn minder geworden, alleen zijn de uurtarieven gestegen door de indexering. Netto zijn nog steeds de HR-kosten gezakt. Door steeds te zoeken naar de optimale instelling en inrichting van de infrastructuur is het het PDOK-team gelukt om de infrakosten opnieuw te verlagen. Dit in combinatie met de groei van de productie.

De Kadasterkosten zijn met 6% gestegen door inflatie.

De totale kosten zijn in 2024 met € 800.000 gezakt! Bijna € 300.000 lager dan begroot. En dat met stijgende loon- en materiaalkosten en met uitbreiding van de productie, meer datasets, services en hits. De uitbreiding van de productie veroorzaakt ook de stijging van de bijdrages en dit levert een positief financieel resultaat op.

Jaarverslag PDOK Visi 2024

Accenten benoemd voor 2024:

- Vertaling ZoN Datafundament, FDS en Data Spaces naar PDOK en NGR;
- NGR: status adviezen uit 'Handelingsperspectieven NGR', HVD/INSPIRE, ontwikkelingen (geo)DCAT;
- Ondersteuning implementatie OGC API's;
- Verkenning PDOK en 3D en Digital Twins;
- Architectuur

Niet als accent los opgepakt. Binnen ZoN en in mindere mate FDS en dataspace denkt Geonovum mee aan architectuur. PDOK wordt daarin als onderdeel van de datadeel-
infrastructuur altijd genoemd m.b.t. doorontwikkeling.

ZoN Datafundament, FDS en EU dataspace

- De concepten van dataspace zijn in een presentatie uitgewerkt en toegelicht.
 - Deze presentatie is onder andere gebruikt in de PDOK Visie dag voor PDOK medewerkers op 17 oktober.
- De samenhang tussen ZoN, FDS en EU dataspace is voor verschillende aspecten gevisualiseerd, onder andere ten behoeve van ZoN werkgroep.
- De NGII ontwikkelt zich onder invloed van ZoN, FDS en EU dataspace. In diverse gremia is de rol van PDOK benoemd binnen deze ontwikkelingen van NGII.

PDOK Visi 2024

Activiteiten in relatie tot NGR

- Er is een [Handreiking implementatie High Value Data](#) gemaakt. Daarnaast is ondersteuning verzorgd bij implementatie van HVD.
- Er is een rapport geschreven over de status van de aanbevelingen uit het rapport 'Handelingsperspectieven NGR'. Tevens is een check uitgevoerd of de aanbevelingen in lijn zijn met de huidige ontwikkelingen rondom ZoN en FDS en waar nodig accenten aangebracht.
- Bij periodieke gesprekken tussen data.overheid.nl en NGR wordt ondersteuning en advies geleverd.
- Het metadataprofiel DCAT-AP-NL is ontwikkeld en richting NGR is ondersteuning geleverd.

PDOK Visi 2024

Stimuleren en ondersteuning implementatie OGC API's

- De PDOK OGC API's van BAG, BGT, Bestuurlijke gebieden en BRO zijn getest op de voorschriften van OGC, Dutch ADR en INSPIRE (mits van toepassing). De feedback is gedeeld met PDOK.
- Voor stimulans van het gebruik zijn diverse workshops verzorgd voor gebruikers van OGC API's.
- Voor een beter begrip van de verschillende OGC API's zijn er visualisaties gemaakt in 'Geonovum stijl'.
- Er zijn diverse handreikingen voor implementatie van OGC API standaarden ontwikkeld:
 - [OGC API Feature Guideline](#)
 - [Handreiking 3D Tiling](#)
- Er wordt gewerkt aan validators en linters.
- Op de 'Pas toe of leg uit lijst' staat een groep Geo-standaarden. Afgelopen jaar zijn de Geo-standaarden op deze lijst aangepast: OGC API Features en OGC API Tiles zijn toegevoegd. Meer informatie staat in [het nieuwsbericht op de Geonovum website](#).
- Periodiek vindt kennisdeling met PDOK medewerkers plaats over de OGC standaarden.

PDOK Visi 2024

Verkenning PDOK en 3D en Digital Twins

- In het DTaaS project wordt ervaring opgedaan met 3D data en digital twins.
- In het DTaaS project wordt tevens gewerkt aan de ontwikkeling richting digital twin standaarden.
- Voor stimulans van providers en gebruikers van 3D data is een [Handreiking 3D Tiling](#) ontwikkeld.
- AI verkenning vanuit het DTaaS project
 - Verkenning van de mogelijkheden voor het gebruik van AI bij de ontwikkeling van metadata.
 - Uitkomst: positief over de mogelijkheden
 - PDOK/NGR heeft belangstelling, afgesproken gezamenlijk door te ontwikkelen

PDOK Visi 2024

Divers:

- Analyse van logging cijfers: het gebruik van de verschillende PDOK diensten/data.

Communicatie, informatie, organisatie

- Open Geodag - 7 november '24;
- GeoBuzz - 26 november '24;
- PPO (PDOK Providers Overleg): eens per kwartaal;
- Overleg PDOK - Geonovum: 4-wekelijks;
- Overleg Ministerie VRO - Geonovum: 2-wekelijks;
- Overleg PDOK – Ministerie VRO – Geonovum: eens per kwartaal.